

Subsidieregelingen

Samenwerking voor integrale gebiedsontwikkeling

Planvorming en uitvoering

Planvorming – schrijven van een gebiedsplan (2 december 2024 – 1 april 2025)

Subsidiebedrag

€ 25.000 – € 40.000 per project (totaal € 480.000)

Voor wie

Deze subsidie is bedoeld voor initiatiefnemers van een samenwerkingsverband in oprichting. Het op te richten samenwerkingsverband moet uit minimaal twee partijen bestaan, waarvan minimaal één landbouwer. Overheden kunnen geen penvoerder zijn, maar kunnen wel deelnemer zijn in het op te richten samenwerkingsverband.

Initiatiefnemers kunnen zijn: Landbouwers, grondeigenaren, grondgebruikers, landbouworganisaties, natuur- en landschapsorganisaties, provincies, waterschappen, gemeenten, overige natuurlijke- of rechtspersonen.

Subsidiabel

De subsidie is bedoeld voor alle kosten t.b.v. het opstellen van het gebiedsplan, het mobiliseren van de partijen uit het gebied en het samenstellen (of actualiseren) van een samenwerkingsverband die de uitvoering van het plan op zich kan nemen. Het gaat dan vooral om kosten voor het organiseren van bijeenkomsten, studies, adviseurs, communicatie en personeelskosten. De prestatie is een gebiedsplan en een uitwerking van het beoogde samenwerkingsverband.

Beoordelingscriteria

1. Mate waarin de aanvrager in staat is een gebiedsplan op te stellen in relatie tot de opgave van het gebied;
 - Worden alle relevante (beleids-)doelen beoogd om mee te nemen, welke wel en niet en is dit onderbouwd? Denk aan: landbouw, biodiversiteit, landschap, milieu en/of klimaat; en wordt ook gekeken naar humane- en diergezondheid en welzijn, sociaaleconomische versterking;
 - In hoeverre draagt het plan bij aan realisatie van deze doelen?
 - Blijkt uit de aanvraag dat aansluiting zal worden gezocht bij provinciale, waterschap en/of gemeentelijke omgevingsvisies, -plannen en programma's?
 - Bevat het beoogde samenwerkingsverband voldoende expertise voor het opstellen van een gebiedsplan gezien de gebiedsopgaven?
 - Sluiten de activiteiten aan bij de beoogde doelen?
2. Mate waarin de aanvrager in staat is het samenwerkingsverband te organiseren;
 - Blijkt dat duidelijk is welke stappen genomen moeten worden in het officieel formeren van het samenwerkingsverband?
 - Is dit de juiste persoon of organisatie om de samenwerking tot stand te brengen?

3. De voorgenomen organisatie en samenstelling van het samenwerkingsverband
 - Is de organisatie van het samenwerkingsverband helder beschreven?
 - Zijn alle verantwoordelijkheden beschreven en geborgd in het beoogde samenwerkingsverband?
 - Is een beschrijving gegeven van de toegevoegde waarde van elke deelnemer?
 - Bestaat het beoogde samenwerkingsverband uit verscheidene partijen? Het gaat hierbij om een functionele verscheidenheid aan partijen die allemaal een duidelijke en logische rol hebben in het samenwerkingsverband. De verscheidenheid aan de samenwerkingspartijen zijn een afspiegeling van de diversiteit van het gebied.
 - Sluiten de beoogde deelnemers aan bij de beoogde activiteiten (juiste expertise en werkervaring)?
4. De haalbaarheid van de activiteiten;
 - Is alle benodigde expertise geborgd in het samenwerkingsverband in relatie tot de gewenste activiteiten?
 - Is het gebiedsplan gelet op de ambities, beoogde expertise in samenwerkingsverband en voorgestelde activiteiten haalbaar in de beoogde tijdsplanning?
 - Wordt rekening gehouden met eventueel benodigde vergunningen en past alles in de ruimtelijke ordening van het gebied?
 - Is geïnventariseerd welke antagonistische effecten mogelijk kunnen optreden en welke maatregelen genomen kunnen worden om deze effecten te voorkomen?

Uitvoering – uitvoeren van een gebiedsplan (31 juli 2025- 30 januari 2026)

Subsidiebedrag

€ 600.000 – € 2.300.000 per project (totaal is € 10.000.000 beschikbaar)

Voor wie

Deze subsidie is bedoeld voor een samenwerkingsverband met minimaal 2 partners. Ten minste één partner is landbouwer. Overheden kunnen geen penvoerder zijn, maar kunnen wel deelnemer zijn in het samenwerkingsverband.

Initiatiefnemers kunnen zijn:

Landbouwers, grondeigenaren, grondgebruikers, landbouworganisaties, natuur- en landschapsorganisaties, provincies, waterschappen, gemeenten, overige natuurlijke- of rechtspersonen.

Subsidiabel

Het gebiedsplan kan bestaan uit activiteiten met betrekking tot niet-productieve investeringen voor inrichtings- en herstelmaatregelen ten behoeve van doelen voor milieu (water, bodem en lucht), biodiversiteit en klimaat, landschap, kennisoverdracht, samenwerking voor innovatie en productieve investeringen ten behoeve van modernisering van landbouwbedrijven.

Tenminste 75% van de subsidie voor de uitvoering van het gebiedsplan moet bestaan uit:

- a. productieve investeringen groen- blauw of dierenwelzijn met 40% steunpercentage;
- b. niet-productieve investeringen op landbouwbedrijven met 100% steunpercentage waarbij voor investeringen in het watersysteem 70% steunpercentage geldt;
- c. niet-productieve investeringen op niet-landbouwbedrijven met 100% steunpercentage t.b.v. het watersysteem geldt 70% steunpercentage.

Maximaal 25% van de subsidie voor de uitvoering van het gebiedsplan mag bestaan uit:

- d. bijeenkomsten voor kennisoverdracht met 80% steunpercentage;
- e. voorbereiding en uitvoering van ruilverkaveling met 100% steunpercentage;
- f. ontwikkelen of beproeven van innovaties met 100% steunpercentage;
- g. draagvlakontwikkeling of samenwerkingsactiviteiten met 100% steunpercentage.

Voorbeelden van subsidiabele activiteiten per onderdeel zoals hierboven genoemd

- a. Investerings in bedrijfsmiddelen met een effect op de economische bedrijfsvoering en gericht op de doelen water, biodiversiteit en biologische bestrijding, energie en klimaat, veehouderij en precisielandbouw. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regelbare drainage, agroforestry, elektrische machines of werktuigen, vergistingsinstallaties en mestverwerkingssystemen of precisiebemesting. Deze investeringen kunnen ook worden gedaan ten behoeve van onderdeel f: voor het beproeven van innovaties.
- b. Investerings op landbouwgrond die geen invloed hebben op de economische bedrijfsvoering, bijvoorbeeld op het gebied van watergebruik/beheer, investeringen voor het aanleggen van een bloemrijke rand, de aanleg van voorzieningen (o.a. plas-dras) voor weidevogelbeheer, de aanleg van landschapselementen, de aanleg van kruidrijk grasland, de aanleg van infiltratiestroken parallel aan de watergangen, de aanleg van greppels ten behoeve van waterkwaliteit of natuurvriendelijke oevers en plasdras sloten. Meer concreet kan hierbij gedacht worden aan herstel en aanleg singels,

houtwallen, heggen, hagen, bosjes, solitaire bomen, pingo's, dobben en drenkpoelen, herstel en aanleg van akkerranden, struweelranden, vogelakkers, natuurvriendelijke oevers en herstel beplanting agrarische erven.

- c. Investerings buiten landbouwgrond die geen invloed hebben op de economische bedrijfsvoering en gericht zijn op het uitvoeren van herstelmaatregelen en (grootschalige) inrichting van gebieden die bijdragen aan verbetering van de waterhuishouding, natuur, klimaatmitigatie en -adaptatie en biodiversiteit, investeringen in lanen, parkbossen en paden, singels en boomwallen, groenstructuren rond dorpen en buurtschappen, waterlopen, (op)vaarten en cultuurlandschappelijk slotenpatroon, herstel en aanleg natuurvriendelijke oevers.

De onderdelen a t/m c bedragen minimaal 75% van de totale subsidie voor de uitvoering van het gebiedsplan

- d. Activiteiten voor het delen van kennis en ervaring met groepen landbouwers, dit kunnen trainingen, workshops, coachingsactiviteiten, voorlichtingsacties of demonstraties zijn. Hierbij kan verder gedacht worden aan bewustwording en educatie over kringlooplandbouw en toekomstig boeren. Bijeenkomsten om te leren samenwerken met alle partijen in het gebied vanuit de gedachten doelsturing en gezamenlijk eigenaarschap, wat zijn de doelen en opgaven in het eigen gebied en hoe kan draagvlak vergroot worden? Leren wat datagedreven werken is en participatieve monitoring met bijvoorbeeld citizen science sensing.
- e. Voor kavelruil/ruilverkaveling geldt dat de voorbereiding (bijv. analyse) en de uitvoering (transactie, bijvoorbeeld notariskosten)) voor subsidie in aanmerking komen.
- f. Activiteiten voor het ontwikkelen, doorontwikkelen, beproeven of praktijkrijp maken van nieuwe concepten, producten of diensten dienend aan de doelen van het gebiedsplan. Hierbij kan gedacht worden aan het sluiten van kringlopen met een groep van landbouwbedrijven, ketenbenadering waaronder korte ketens, de omslag naar produceren voor biobased bouwen en promoten van de boer-burger dialoog.
- g. Activiteiten voor de coördinatie van het samenwerkingsverband, het gezamenlijk opzetten en voeren van het gebiedsproces waarbij overleg en afstemmen onderdeel kunnen zijn; proces- en projectmanagement.

Onderdelen d t/m g bedragen maximaal 25% van de totale subsidie voor de uitvoering van het gebiedsplan. Bij deze activiteiten kan meer algemeen gedacht worden aan kosten voor de penvoerder, inzet van personeel, om de samenwerking en administratie te organiseren.

Voor de uitvoering van een integraal gebiedsplan, door een samenwerkingsverband in de vorm van een operational group, kunnen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Het organiseren van bijeenkomsten voor kennisdeling en bewustwording voor draagvlak in het gebied ten behoeve van de opgave in het gebied en de te bereiken doelen (klimaat, water, bodem en/of lucht) zoals opgenomen in het plan;
- De voorbereiding en uitvoering van eventuele ruilverkaveling voor de realisatie van de doelen;
- De realisatie van specifieke productieve en niet-productieve investeringen die bijdragen aan de doelen op het gebied van klimaat, water, bodem en/of lucht, biodiversiteit en landschap zoals opgenomen in het integrale gebiedsplan;
- Het ontwikkelen of beproeven van innovaties dienend aan de doelen van het gebiedsplan (als onderdeel van het EIP);
- Proces, administratie en verantwoording. Monitoring en evaluatie (en eventuele bijsturing).

Beoordelingscriteria

- a. ambitie van het plan ten aanzien van de te realiseren gebiedsdoelen;
- Is het passend binnen provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies, -plannen en (beleids-) programma's en die van Waterschappen; denk aan de Friese bomen- en bossenstrategie, PPLG, Herstelprogramma biodiversiteit, provinciale stikstofaanpak en de KRW-nota's.
 - Worden alle relevante (beleids-)doelen meegenomen en is dit onderbouwd met data voor de verschillende indicatoren op de gebiedskaart (hoe integraal is het plan)? Denk aan de doelen landbouw, biodiversiteit, landschap, milieu en/of klimaat; en wordt ook gekeken naar gezondheid, dierenwelzijn, sociaaleconomische versterking en het versterken van de landbouwstructuur in combinatie met andere doelen?
 - Zijn er nieuwe elementen in de gebiedsprocessen en extra opbrengst?
- b. diversiteit van de partijen en aantal samenwerkende partijen;
- Nemen alle relevante gebiedspartijen deel zoals landbouwers, overheden, natuur- en landschapsorganisaties en andere initiatieven? Denk aan een groep boeren in een gebied, boerenorganisatie, LTO of agrarisch collectief, Ketenpartners: erfbetreders, adviseurs, toeleveranciers, afnemers; Burgers met burgerinitiatieven.
 - Steunen de overheden het gebiedsplan (ook financieel)?
 - Sluiten de samenwerkende partijen qua expertise aan bij de voorgenomen activiteiten?

- c. draagvlak voor het gebiedsplan;
- Zijn er in het gebied voldoende landbouwers die het plan ondersteunen?
 - Zijn er voldoende partijen die financieel bijdragen?
 - Hoe uit de bereidheid tot langdurige samenwerking zich naar derden?
 - Zijn alle relevante stakeholders betrokken?

- d. effectiviteit van de activiteit; een project dat bijdraagt aan zowel klimaat, water, landschap, natuur en biodiversiteit, zal hoger scoren dan een project dat enkel bijdraagt aan klimaat.
- Zijn doelen voldoende concreet uitgedrukt in een gebiedsanalyse nu (nulmeting) naar de streefbeeldens traks?
 - Zijn de gebiedsdoelen op de juiste wijze uitgewerkt naar activiteiten zoals investeringen, kennisoverdracht en bewustwording en samenwerking voor innovatie.
 - In hoeverre draagt het plan daadwerkelijk bij aan de te behalen doelen?
 - Is inzichtelijk gemaakt welke antagonistische effecten optreden en welke maatregelen er worden genomen om deze effecten te voorkomen?

- e. efficiëntie van uitvoering van de activiteit; gekeken wordt naar de input (geld, kennis, kunde, overige middelen) die wordt ingezet om de output te kunnen realiseren.
- Heeft de penvoerder voldoende inhoudelijke en financiële expertise, draagvlak in het gebied en financiële draagkracht (of kan hij daar anderszins over beschikken)?
 - Staan de kosten in de juiste verhouding tot de opbrengsten waaronder de proceskosten?

- f. haalbaarheid van de activiteit;
- Is de samenwerking goed georganiseerd en is sprake van een werkkader (duidelijke afspraken)?
 - Is er voldoende ruimte voor een lerende aanpak?
 - Wordt er gewerkt met risicoanalyses?
 - Is er een plan voor structurele inbedding van de resultaten na afloop (waaronder beheer- en exploitatiekosten)?
 - Worden benodigde vergunningen verleend en past alles in de ruimtelijke ordening van het gebied?
 - Is er voldoende expertise voor de activiteiten uit het gebiedsplan aanwezig in het samenwerkingsverband?

- g. mate van urgentie van de activiteit.
- Is in de regio/het gebied sprake van een (noodzakelijke) opgave voor de doelen klimaat, water, landschap, natuur en biodiversiteit, die voor een zekere termijn opgepakt moet worden?

